

Transnacionalna platforma za razmjenu o upravljanju velikim zvijerima u Dinaridima

Izvešće o stanju i plan za sljedeće korake

Autori: Katrina Marsden, Andrea Solić, Đuro Huber, Julia Schmidt
adelphi i Carnivora Magna, lipanj 2022.

adelphi
RESEARCH

Funded by the German Federal Environment Ministry's Advisory Assistance Programme (AAP)

 Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation,
Nuclear Safety and Consumer Protection

 Umwelt
Bundesamt

 BfN Federal Agency for
Nature Conservation

Indeks

Kontekst	3
Analiza polazne situacije	4
Platforma	4
Aktivnosti u okviru suradnje među vladama/upravama	5
Sporazum o nastavku suradnje	6
Suradnja s drugim akterima/suradnja na drugim aktivnostima u regiji	9
Dodatak 1. Članovi savjetodavnog odbora	10
Dodatak 2. Sudionici na sastancima platforme	11

Cover picture © Huber 2022

Aktivnosti se financiraju u sklopu projekta kojim upravljaju istraživački centar adelphi research i organizacija Carnivora Magna

Za više informacija o projektu obratite se na adresu:

- *dinaric.carnivores@adelphi.de*

adelphi
RESEARCH

Ovaj projekt financira Program savjetodavne pomoći njemačkog Saveznog ministarstva (AAP) za zaštitu okoliša u zemljama srednje i istočne Europe, Kavkaza i središnje Azije te drugim zemljama susjedama Europske unije. Projekt nadzire Savezna agencija za zaštitu prirode (BfN) i Njemačka agencija za okoliš (UBA).

Više informacija: <https://www.umweltbundesamt.de/en/topics/sustainability-strategies-international/cooperation-eeca-centraleastern-european-states/project-database-advisory-assistance-programme/a-transnational-exchange-platform-for-the>

Kontekst

Dinaridi na zapadnom Balkanu jedna su od biološki najraznolikijih regija u Europi. Ona je ujedno i dom trima velikim vrstama zvijeri: medvjedu, vuku i risu (balkanska i euroazijska populacija) koje su zastupljene kako u članicama, tako i u nečlanicama EU-a.

S obzirom na široku rasprostranjenost tih vrsta poželjno je uspostaviti transnacionalnu koordinaciju upravljanja u cilju njihovog dugoročnog očuvanja. Do danas među uključenim vladama postoji tek nekoliko prekograničnih inicijativa posvećenih upravljanju velikim zvijerima.

Tako je Platforma EU-a za suživot ljudi i velikih zvijeri¹ – koja okuplja skupinu organizacija različitih interesa povezanih s očuvanjem i upravljanjem velikim zvijerima – 2018. godine organizirala radionicu sa svojim partnerima u crnogorskoj Budvi². Na kraju radionice sudionici su dogovorili zajedničku izjavu³ u kojoj pozivaju na uspostavu transnacionalne platforme za razmjenu o upravljanju velikim zvijerima u Dinaridima. To se nadovezuje na dugogodišnji rad stručnjaka iz regije u cilju pokretanja transnacionalne razmjene/dijaloga. Sve navedeno jasno govori u prilog interesima državnih predstavnika, znanstvenika, nevladinih organizacija i skupina dionika za uspostavom participativnog pristupa među zemljama u Dinaridima.

I Podršku u postizanju tih ciljeva različiti su akteri pružili svojom suradnjom na inicijativi Dinarske platforme. Početno financiranje osigurao je Program savjetodavne pomoći njemačkog Saveznog ministarstva (AAP) (Beratungshilfeprogramm)⁴. Glavni je cilj financiranja bio osigurati ljudske i financijske kapacitete za uspostavu transnacionalne platforme za razmjenu i utvrditi glavne smjernice buduće suradnje zajedno s nacionalnim upravama u regiji (Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo*⁵, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Srbija, Slovenija te Grčka i Bugarska).

Početno financiranje pomoglo je uspostaviti procese upravljanja i razmjene iskustava u cilju:

- boljeg razumijevanja ciljeva politike i praksi EU-a vezanih za upravljanje velikim zvijerima i boljeg prijenosa pravne stečevine EU-a o okolišu, posebice Direktive o staništima,
- povećanja kapaciteta upravljačkih tijela za pokretanje prekograničnog upravljanja i praćenja stanja koji se odnose na populacije velikih zvijeri,
- povećanja kapaciteta dionika iz relevantnih sektora za uključivanje u takve aktivnosti u cilju smanjenja sukoba vezanih za prisutnost velikih zvijeri.

U izvješću je opisana situacija na kraju razdoblja početnog financiranja, planovi za daljnju suradnju i sljedeći koraci za unapređenje inicijative.

¹ Mrežna stranica Europske komisije: Platforma EU-a za suživot ljudi i velikih zvijeri:
http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/coexistence_platform.htm

² Mrežna stranica Europske komisije: Platforma EU-a za suživot ljudi i velikih zvijeri – podstranica o događajima:
http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/events_sub_workshop_Budva.htm

³ Mrežna stranica Europske komisije: Izjava s radionice iz Budve:
http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/181106Budva_LCP_Workshop%20statement-EN.pdf

⁴ Mrežna stranica njemačke Agencije za okoliš: Programi savjetodavne pomoći:
<https://www.umweltbundesamt.de/en/topics/sustainability-strategies-international/cooperation-eeca-centraleastern-european-states/federal-environment-ministrys-advisory-assistance>

⁵ Sva upućivanja na Kosovo* u ovom dokumentu treba tumačiti ne dovodeći u pitanje stajališta o statusu te u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

Analiza polazne situacije

Izvešće *Velike zvijeri u Dinaridima: upravljanje, praćenje, prijetnje i sukobi*⁶ sastavljeno je radi procjene aktualnog stanja velikih zvijeri u Dinaridima. Informacije su prikupljene na temelju 42 telefonska razgovora sa stručnjacima u regiji kako bi se osigurao pregled stanja za svaku zemlju. Zatim su te informacije uspoređene s postojećom literaturom i prethodnim procjenama. Rezultati su strukturirani oko usporedbi upravljanja na razini pojedine zemlje, a obuhvaćaju sljedeće teme: stanje populacije, zakonodavstvo i status lova, praćenje, planove upravljanja, glavne prijetnje populacijama velikih zvijeri, glavne sukobe, zaštitu stoke i mjere kompenzacije te postojeće prekogranične inicijative.

Pregled je ukazao na postojanje jasne potrebe za povećanjem kapaciteta i razmjenom na temu praćenja stanja i upravljanja velikim zvijerima. Slovenija i Hrvatska općenito (uz poneke iznimke) imaju dobro razvijen sustav planiranja upravljanja i praćenja stanja. Činjenica da su u nekoliko zemalja razvijeni planovi upravljanja, ali su zapeli u fazi odobrenja ili provedbe ukazuje na to da postoji želja za koordiniranjem pristupa očuvanju velikih zvijeri i upravljanju velikim zvijerima. No teško je nadići određene poteškoće kao što su relevantne vještine, jasne informacije o kompetencijama, zabrinutost oko previsokih budućih troškova i nedostatak političke volje.

Ovo je izvješće dalo važan pregled na kojem se mogu temeljiti daljnje rasprave u okviru platforme. Održani razgovori bili su vrijedan izvor polaznih informacija. Informacije prikupljene tijekom razgovora nadopunjene su i provjerene u okviru grupnih rasprava za vrijeme prvog sastanka platforme, što je sudionicima omogućilo postizanje općeg dogovora o sadržaju te im je pružilo polazište za buduće rasprave.

Platforma

Platforma je u svojoj suštini prošireni proces razmjene iskustava u upravljanju velikim zvijerima na razini regije. Do danas su održane dvije dvodnevne **plenarne konferencije platforme**, jedna u slovenskoj prijestolnici Ljubljani, a druga u bosanskohercegovačkoj prijestolnici Sarajevu, koje su okupile predstavnike upravnih tijela (posebno predstavnike ministarstava okoliša i poljoprivrede) svih zemalja sudionica kao i predstavnike nacionalnih i regionalnih nevladinih organizacija i predstavnike lovačkih udruga.

Dodatno je između sastanaka platforme održano nekoliko **manjih tematskih sastanaka** na kojima su razmotrene prepreke i poteškoće koje se pojavljuju pri upravljanju velikim zvijerima, a koje su značajne za konkretnu zemlju (jedan je sastanak održan u Mostaru u Bosni i Hercegovini, a drugi u Nacionalnom parku Mavrovo u Sjevernoj Makedoniji). Predstavnicima vlada također su održali mrežni sastanak na kojem su raspravljali o polazištima dogovora u pogledu daljnje suradnje.

Kako bi se aktivnosti mogle nastaviti, tajništvo (istraživačkog centra adelphi i organizacije Carnivora Magna) je preuzelo odgovornost za organizaciju sastanaka, pripremu dokumenata i održavanje rasprava između različitih interesnih skupina. Savjetodavni odbor projekta, koji

⁶ <https://www.adelphi.de/en/publication/large-carnivores-dinarides-management-monitoring-threats-and-conflicts-background-report>

čine stručnjaci iz cijele regije i šire, imao je ključnu ulogu u pružanju informacija pribavljenih od zemalja sudionica, doprinosu stručnjaka u području određene teme i kontakata za različite procese platforme.

Dakle, platforma već postoji, no potrebno je objediniti i učvrstiti njezine procese kako bi se osigurala dugoročna budućnost. Rad platforme odvija se u dva radna toka:

1. praktično razmatranje aktivnosti u kojima predstavnici vlada i upravnih tijela mogu surađivati,
2. rad na formalnom sporazumu o suradnji (pravno obvezujući ili neobvezujući međunarodni sporazum zemalja sudionica).

Jasno je da drugi radni tok iziskuje izvjesno dodatno vrijeme kako bi se mogle održati rasprave između vlada zemalja sudionica, daljnje savjetovanje s pravnim stručnjacima i ostale međunarodne sporazume te razmatranje različitih modela rada. Istovremeno je prvi radni tok već u tijeku, a konkretno se u tom okviru utvrđuje preklapaju li se projekti međusobno te se utvrđuju izvori financiranja kako bi upravitelji mogli uspostaviti potrebne procese, izgraditi kapacitete i učiti jedni od drugih.

Aktivnosti u okviru suradnje među vladama/upravama

Na drugom sastanku platforme sudionici su raspravljali o trima glavnim područjima u kojima se suradnja među zemljama smatra ključnom i u kojima je potrebno izgraditi kapacitete u suradnji s odgovornim vladama i upraviteljima. Budući da je resursa za rješavanje ove teme malo, a predanog i kvalificiranog osoblja samo nekolicina, za poticanje tih aktivnosti bit će potrebni dodatni doprinosi iz postojećih i novih projekata. Uloga platforme jest razmjena informacija o aktivnostima u tijeku i optimizacija njihovih potencijala kako bi se mogle provoditi u širim razmjerima na razini cijele regije. U nastavku donosimo sažetak tema o kojima se raspravljalo na sastancima platforme.

Planiranje upravljanja

Planiranje upravljanja predstavlja prvi i najvažniji korak k razumijevanju i objedinjavanju svih relevantnih aktivnosti povezanih s velikim zvijerima. Već postoje međunarodne smjernice o transnacionalnom planiranju⁷. Članovi platforme trebaju poticati stručnjake iz svih zemalja na zajedničku suradnju radi utvrđivanja postupka za razvijanje planova i sadržaja koji bi mogli poslužiti kao osnova za planiranje na nacionalnoj razini.

U okviru planiranja na nacionalnoj razini trebalo bi ustrojiti glavnu grupu stručnjaka za utvrđivanje strukture plana. Međutim, sam proces treba biti participativni, tj. treba uspostaviti nacionalnu platformu za raspravljanje o planu i prilagodbu plana. U planovima treba uzeti u obzir aktivnosti u susjednim zemljama. Potrebno ih je evaluirati u određenim vremenskim razdobljima te ih po potrebi prilagođavati.

Praćenje stanja/monitoring

Sudionici platforme svjesni su činjenice da je praćenje stanja u mnogim zemljama nedostatno i da se u tim zemljama brojnost populacije najčešće samo procjenjuje. SCALP metodologija smatra se općeprihvaćenim pristupom koji objedinjuje potrebne različite metode istraživanja radi izrade plana praćenja. Ta se metodologija može primijeniti na razini cijele regije. Različite ustanove preuzele bi odgovornost za uspostavu sustava praćenja u svojim zemljama, dionici

⁷ Primjerice, Boitani et al. (2015) Ključne mjere za populacije velikih zvijeri u Europi: https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/key_actions_large_carnivores_2015.pdf

bi pritom osigurali podršku prikupljanjem podataka, a baze podataka za razmjenu informacija među zemljama bile bi uspostavljene na temelju postojećih modela. Prema zahtjevima Direktive o staništima u pogledu izvješćivanja, glavna izvješća o aktivnostima praćenja treba sastaviti svakih šest godina.

Povezanost

Do fragmentacije staništa dolazi uslijed izgradnje različitih infrastrukturnih komponenti, uključujući prometne putove (ceste i željezničke pruge, cjevovode, električne vodove), postrojenja za proizvodnju energije (hidroelektrane, vjetroelektrane i solarne elektrane), turističku i sportsku infrastrukturu koja omogućuje bolji pristup kao i ograde za nadzor nad migracijama ljudi. Uključivanje novih dionika, odnosno projekatana, stručnjaka za cestogradnju, šumarstvo, turizam, rudarstvo, pomoći će u prevladavanju izazova koje nosi povezivanje. Planovi upravljanja velikim zvijerima u obzir trebaju uzeti povezanost i mapiranje koridora. Prekogranična suradnja prijeko je potrebna u ovom području.

Ostale teme o kojima se raspravljalo bile su:

Smanjenje gubitka stoke

Iako se ova tema uobičajeno razmatra na nacionalnoj razini, nekoliko zemalja u regiji uspostavilo je dobre planove praćenja stanja, zaštite ili naknade štete pa se stoga razmjena iskustava u pristupima smatra ključnom.

Smanjenje izravnog sukoba s medvjedima (štete na imovini, stradavanja, napadi)

Među zemljama sudionicama postoji potencijal za međusobno učenje koje se temelji na njihovim individualnim pristupima, posebice u pogledu uspostavljanja interventnih timova za medvjede. Riječ je o prilično jednostavnom, ali vrlo važnom prvom koraku za smanjenje sukoba.

Uključivanje dionika

Uključivanje dionika vrlo je važno za strukturu same platforme jer je njezin cilj progresivno uključivanje dionika u sam proces. Istovremeno se među zemljama sudionicama pokazuje potencijal za međusobno učenje, i to ne samo iz vlastitih iskustava, već i iz iskustava EU-a o uključivanju dionika na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Na drugom sastanku platforme održana je sjednica s osobitim fokusom na uključivanje lovaca. Lovci su važni dionici na razini cijele regije jer ih ima mnogo i aktivni su na terenu u područjima gdje su prisutne velike zvijeri. U mnogim zemljama doprinose postojećim sustavima istraživanja, a njihovo su uključivanje i doprinos neophodni za osiguravanje sofisticiranijih sustava praćenja stanja. Dok u nekim zemljama lovci angažirano surađuju sa znanstvenicima, organizacijama za očuvanje divljih životinja i vladama, u drugim regijama odnosi su nešto otuđeniji. Hoće li se lovci uključiti ovisi o njihovom osobnom interesu, ali i o koristima koje uključuju mogućnosti lova na velike zvijeri, zaradu od dozvoljavanja lova i uključivanje u ostale vrste ekoturizma.

Sporazum o nastavku suradnje

Potencijalna struktura sporazuma razmotrena je na posebnom mrežnom sastanku, a dorađena je na drugom sastanku platforme. U nastavku donosimo trenutna važeći tekst. Tekst će pojedinačne zemlje doraditi raspravama s pravnim stručnjacima.

Naslov

Transnacionalni sporazum o suživotu s velikim zvijerima i njihovom očuvanju te upravljanju njima na razini populacije u dinarsko-balkansko-pindskoj regiji.

Preambula

U preambuli treba spomenuti sljedeća razmatranja.

Uzimajući u obzir da je dinarsko-balkansko-pindska regija jedna od biološki najraznolikijih regija u Europi i dom velikom broju populacija velikih zvijeri.

Shvaćajući da je prekogranična suradnja ključna i da je pristup populaciji pri upravljanju velikim zvijerima neophodan za koordinaciju i poduzimanje različitih lokalnih mjera unutar šireg okvira.

U ovom kontekstu podsjećajući na akcijski plan: *Ključne mjere za populacije velikih zvijeri u Europi*

Shvaćajući da bi se upravljanje velikim zvijerima trebalo temeljiti na čvrstim znanstvenim dokazima, objedinjujući pritom prirodne i društvene znanosti te koristeći se najkvalitetnijim raspoloživim i pouzdanim podacima.

Uzimajući u tom kontekstu u obzir važnosti potpune provedbe relevantnih međunarodnih sporazuma o zaštiti okoliša kao što su Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) i Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) te Direktiva EU-a o staništima.

Napominjući da treba prepoznati socioekonomska i kulturološka razmatranja i zabrinutosti na regionalnoj i lokalnoj razini radi poboljšanja suživotu ljudi i velikih zvijeri.

Prepoznajući zajedničku viziju i načela dogovorena na regionalnoj radionici Platforme EU-a za suživot ljudi i velikih zvijeri u Budvi koja glase⁸ „Podržavanje razmjene informacija među zemljama i poticanja praksi upravljanja koje promiču suživot te umanjivanje sukoba između ljudskih interesa i prisutnosti velikih zvijeri u dinarsko-balkansko-pindskoj regiji i, gdje je to moguće, pronalaženje rješenja za te sukobe razmjenom znanja i zajedničkom otvorenim i konstruktivnom suradnjom uz međusobno poštovanje.”

Potvrđujući vrijednost nadogradnje i suradnje u vidu regionalnih sporazuma, poput Alpske i Karpatske konvencije, za prekograničnu razmjenu, koordinaciju i upravljanje, uključujući njihove radne skupine i akcijski plan koji se posebno bavi velikim zvijerima.

Krajnji cilj

Opći sporazum o sljedećem cilju

Provedba sveobuhvatne politike i suradnja radi prekograničnog očuvanja i održivog upravljanja velikim zvijerima u dinarsko-balkansko-pindskoj regiji u cilju, među ostalim, postizanja povoljnog statusa očuvanosti i očuvanja prirodnih vrijednosti i kulturne baštine.

Zemljopisna pokrivenost

Raspravljalo se o pokrivenosti. Način uvođenja promjena u obuhvaćeno područje bio je kontroverzniji.

⁸ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/181106Budva_LCP_Workshop%20statement-EN.pdf

Sporazumom je u zemljama potpisnicama obuhvaćena populacija smeđeg medvjeda koji obitava u dinarsko-pindskoj regiji, populacija vuka koji obitava u dinarsko-balkanskoj regiji te populacija risa koji obitava u dinarskoj i balkanskoj regiji, što su utvrdile stranke Sporazuma.

Svaka stranka zasebno je odgovorna za utvrđivanje zemljopisne pokrivenosti u svojoj zemlji i za dostavu te informacije [odgovarajućem tijelu]. Svaka stranka ima pravo proširiti primjenu ovog sporazuma na dodatne dijelove svojeg državnog teritorija podnošenjem izjave [odgovarajućem tijelu].

Područja suradnje

Da bi se ostvarili ciljevi ovog sporazuma, stranke će poduzeti odgovarajuće mjere u sljedećim područjima, kako je navedeno u Ključnim mjerama za populacije velikih zvijeri u Europi:

- izgradnja institucionalnih kapaciteta i provedba zakona
- planiranje upravljanja
- standardizacija praćenja
- poboljšanje suživota
- poboljšanje ekološke povezanosti

Plan rada i akcijski planovi

Plan rada i akcijski plan trebat će prilagoditi nakon daljnje rasprave, ovisno o vrsti sporazuma i najpotrebnijim mjerama. Raspravljalo se o sljedećoj strukturi.

U svrhu podupiranja uvođenja tih mjera stranke su suglasne da će:

- utvrditi posebne prioritete na nacionalnoj razini na temelju mjera iz ovog sporazuma
- uspostaviti [dvogodišnji plan] koji se podudara s promjenama u predsjedavanju platformom
- uspostaviti višegodišnji plan rada kako bi se platforma obnavljala [svakih šest godina]
- razviti posebne akcijske planove/protokole za navedene teme koji su potrebni za ostvarivanje krajnjeg cilja
- razmjenjivati informacije i surađivati kako je opisano u nastavku
- uspostaviti zajedničke projekte za podršku provedbi prethodno navedenoga

Načela suradnje

Stranke su suglasne surađivati i razmjenjivati iskustva na otvoren način pružanjem uzajamne podrške poštujući pritom načela u nastavku:

- načela opreza i prevencije
- sudjelovanje javnosti i uključivanje dionika
- prekogranična suradnja
- integrirano planiranje i gospodarenje zemljišnim i vodnim resursima programatski pristup i
- pristup temeljen na ekosustavu

Provedba

Poglavlje o provedbi treba prilagoditi ovisno o vrsti sporazuma. U nastavku donosimo strukturu o kojoj se raspravljalo, a primijenjena terminologija podložna je promjenama:

- stalni odbor koji čine stranke
- predsjedatelj/i supredsjedatelji stranaka (zemalja)
- tajništvo
- savjetodavni odbor
- postupak donošenja odluka

Izvješćivanje i financiranje

Ovo poglavlje treba dodatno razmotriti. Istražit će se nekoliko različitih modela financiranja i procijenit će se troškovi.

Financijski doprinosi i vanjski izvori financiranja

Suradnja s drugim akterima/suradnja na drugim aktivnostima u regiji

Da bi se osigurao nastavak rada platforme, bit će potrebna suradnja s nizom aktera u regiji. Prvi popis potencijalnih budućih sudionika donosimo u nastavku. Popis će se proširiti tijekom budućih sastanaka platforme i uz doprinos sudionika i savjetodavnog odbora.

Organizacija	Dosadašnja suradnja	Planovi za budućnost
Alpska konvencija	Sudjelovanje na sastancima	Razmatranje vrsta sporazuma i pružanje savjeta
Karpataska konvencija	Sudjelovanje na sastancima	Razmatranje vrsta sporazuma i pružanje savjeta, mogućnosti održavanja zajedničkog sastanka u Srbiji
WWF Adria	Sudjelovanje u savjetodavnom odboru	Razmatranje preklapanja aktivnosti, podudaranja i zajedničkog financiranja aktivnosti
Euronatur	Podrška na prvom sastanku platforme, mnogi projekti u regiji	Razmatranje preklapanja aktivnosti, podudaranja i zajedničkog financiranja aktivnosti
Platforma EU-a za suživot ljudi i velikih zvjeri	Sudjelovanje predstavnika na sastancima, zajedničko tajništvo, početak inicijative na regionalnom sastanku platforme	Mogućnosti održavanja zajedničkih sastanaka u budućnosti
Svjetska unija za zaštitu prirode (IUCN)	Uključivanje Inicijative za velike zvjeri u Europi (LCIE)/članovi skupine stručnjaka za vrste	Savjetovanje s regionalnim uredom vezano za doprinos i buduću suradnju
Međunarodno vijeće za zaštitu divljači i divljih vrsta (CIC)	Sudjelovanje u savjetodavnom odboru	Savjetovanje vezano za buduću suradnju

Dodatak 1. Članovi savjetodavnog odbora

Ime i prezime	Organizacija
Rok Černe	Zavod za šume Slovenije
Snježana Malić-Limari	WWF Adria
Duško Čirović	Biološki fakultet Sveučilišta u Beogradu, Srbija
Jelena Marojević Galić	Parkovi Dinarida, Crna Gora
Aleksandër Trajçe	Centar za zaštitu i očuvanje prirodnog okoliša u Albaniji (PPNEA)
Haris Hadžihajdarević	Uprava Nacionalnog parka Una, Bosna i Hercegovina
Dejan Radošević	Republički zavod za zaštitu kulturno-povijesnog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske
Vlatko Trpeski	Ministarstvo okoliša i prostornog uređenja (MoEPP), Odjel za zaštitu prirode unutar Uprave za okoliš, Sjeverna Makedonija
Valeria Salvatori	Institut za primijenjenu ekologiju, Italija
Klaus Hackländer	Institut za biologiju divljih životinja i upravljanje divljači, Odjel za integrativnu biologiju i istraživanje biološke raznolikosti, Sveučilište za prirodne resurse i primijenjene bioznanosti, Beč

Dodatak 2. Sudionici na sastancima platforme

Zemlja	Prezime	Ime	Položaj	Ustanova	Sudjelovanje na sastanku*			
					PS 1	PS 2	TS 1	TS2
Grčka	Agapitou	Kalomoira	Forester	Ministry of Environment and Energy	x			
Sjeverna Makedonija	Aleksandar	Trajchovski		Faculty of veterinary				x
Sjeverna Makedonija	Aleksandar	Pavlov		Macedonian Ecological Society				x
Sjeverna Makedonija	Aleksandar	Tosveski		Food and veterinary agency				
Sjeverna Makedonija	Ana	Colovic		WWF Adria/Ekosvest				x
Sjeverna Makedonija	Andon	Bojadzi		NP Galicica				x
Sjeverna Makedonija	Andrej	Gonev		Macedonian Ecological Society				x
Sjeverna Makedonija	Anela	Stavrevska		NATURA MK				x
BiH	Bahor	Muharem	Department of Forest Management and Hunting	Ministry of Agriculture, Water Management and Forestry of the Federation of Bosnia and Herzegovina	x		x	
Hrvatska	Bišćan	Antonija	Member of the National Brown Bear Management Committee in Republic of Hrvatska	State inspectorate		x		

Crna Gora	Brajovic	Tamara	General Director of the department for nature	Ministry of Environment		x		
Hrvatska	Burčul	Barbara	Senior expert advisor	Ministry of Economy and Sustainable Development		x		
Sjeverna Makedonija	Cane	Petevski		NP Mavrovo				x
Kosovo*	Çavdarbasha	Linda	Deputy Minister of Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure	Ministry of Environment		x		
Slovenija	Černe	Rok	Head of large carnivore project team	Slovenijan Forest Service	x	x		x
Belgija	Cipriani	Marco	Policy Office	European Commission		x		
Srbija	Ćirković	Bratislav	President	Srbijan Hunting Association	x			
Srbija	Cirovic	Dusko	Associate professor	University of Belgrade, Faculty of Biology		x		
Srbija	Ćirović	Duško	Assistant Professor	Faculty of Biology, University of Belgrade	x			
Albanija	Çobanaj	Antonela	Project Expert at National Agency of Protected Areas	National Agency of Protected Areas	x	x		
Sjeverna Makedonija	Daniela	Kamceva		MOEPP				x
Sjeverna Makedonija	Darko	Blinkov		State environmental Inspectorate				x
Slovenija	Debeljak	Nika	Co-chair EUSALP	Institute for nature conservation of Slovenija,		x		
BiH	Dedić	Denisa	Coordinator	Canton Sarajevo	x			
Sjeverna Makedonija	Dejan	Dimidzievski		NP Galicica				

Sjeverna Makedonija	Dime	Melovski		Macedonian Ecological Society				x
Bugarska	Dineva	Nikoleta	Senior expert	Department of Hunting, Executive Forest Agency	x			
BiH	Dragomirović	Aleksandra-Anja	Vice-President	Center for Environment	x	x		
Srbija	Ducic	Jelena	Head of department for biodiversity	Ministry of Environmental Protection		x		
	Ekrem	Veapi		NP Marovo				x
Bugarska	Galitionova	Radostina	Chief expert at Biodiversity Department	Ministry of Environment and Water, National Nature Protection Service Directorate	x	x		
BiH	Grabovac	Zlata	Expert on international cooperation on biodiversity	Federal Ministry of Environment and Tourism	x			
BiH	Gušević	Naida	Coordinator	Canton Sarajevo	x			
BiH	Hadžihajdarević	Haris	Administration	National Park Una, Bosnia and Herzegovina	x	x	x	
Kosovo*	Hetemaj	Ismail	Chief of the Division for the Nature Protection	Department of Environmental and Water Protection		x		
Hrvatska	Huber	Duro	Director	Carnivora Magna	x	x	x	x
Slovenija	Humar	Maja	Nature Conservation Division	Ministry of the Environment and Spatial Planning	x			
Sjeverna Makedonija	Ibrahim	Dehari		NP Shara Mountain				x

Crna Gora	Jankovic	Milos	Head of the Hunting Department	Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management	x			
Crna Gora	Janković	Miloš	Head of the Directorate for Hunting	Ministry of Agriculture		x		
BiH	Jasmin	Omeragić	Prodekan za financije	Veterinarski fakultet UNSA			x	
Hrvatska	Jeremić	Jasna	Senior advisor - specialist	Institute for Environment and Nature Protection, Ministry of Economy and Sustainable Development		x	x	
BiH	Kadic	Kemo	Head of Department of Forest Management and Hunting	Ministry of Agriculture, Water Management and Forestry of the Federation of Bosnia and Herzegovina	x		x	
Njemačka	Kehl	Jan Philipp	Project Leader	Euronatur		x		
BiH	Klarić Soldo	Darinka	assistant	Veterinary Faculty UNSA	x		x	
Sjeverna Makedonija	Kristijan	Cokoski		Faculty of Forestry				
Austrija	Kuras	Klaudia	Carpathian Convention Coordination Expert	Carpathian Convention	x			
Njemačka	Leschinski	Lisa	Project Leader Lynx for EuroNatur Foundation	Euronatur		x		
Hrvatska	Malić-Limari	Snježana	Interim Wildlife Program Manager	WWF Adria	x	x		
Crna Gora	Maraš	Arina	Head Of Division For Protected Areas	Ministry of Ecology, Spatial Planning and Urbanism	x			

Sjeverna Makedonija	Mare	Basova		National forest company				x
Crna Gora	Marojevic Galic	Jelena	Communications officer	Parks Dinarides, Crna Gora	x	x		
Njemačka	Marsden	Katrina	Senior manager biodiversity	adelphi	x	x		
BiH	Mirjana	Milićević		PMF, Mostar, FZO			x	
Srbija	Momirov	Radislav	Advisor	Ministry of Environmental Protection	x			
BiH	Muhamed	Brka	Dekan	Poljoprivredno prehrambeni fakultet UNSA			x	
BiH	Mujaković	Zineta	Head of Department for Biodiversity and Landscape Protection	Federal Ministry of Environment and Tourism	x		x	
BiH	Naida	Kapo		VF, UNSA			x	
Austrija	Novljan	Živa	Project Officer	Permanent Secretariat of the Alpine Convention	x			
Njemačka	Otto	Sonja	Project Coordinator, Advisory Assistance Programme	German Environment Agency	x	x		
Slovenija	Pagon	Nives		Slovenija Forest Service		x		
Crna Gora	Perovic	Aleksandar	Head of large carnivore conservation program	Center for Protection and Research of Birds			x	
Srbija	Radosavljevic	Aleksandar	Head of Department for Planning and	Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management	x	x		

			Sustainable Management in Hunting					
BiH	Radošević	Dejan	Head of Biodiversity Section	Republican Institute for the Protection of Cultural, Historical and Natural Heritage, Republic of Srpska	x	x	x	
Hrvatska	Reljic	Slaven	Project officer	Carnivora Magna	x	x		x
Italy	Salvatori	Valeria	General Secretary	Istituto di Ecologia Applicata		x		
Sjeverna Makedonija	Samir	Ajdini		NP Mavrovo				x
Sjeverna Makedonija	Sasha	Jovanovic		Ministry of agriculture, forestry, and water economy				x
Sjeverna Makedonija	Sasko	Jordanov		MOEPP				x
Njemačka	Schmidt	Julia	Manager Business Development	adelphi	x	x		
Hrvatska	Sindičić	Magda	Associate professor	Faculty of Veterinary Medicine University of Zagreb		x		
BiH	Škapur	Vedad	Professor	Faculty of Agriculture and Food Sciences, University of Sarajevo	x	x	x	
Hrvatska	Solić	Andrea	Project leader	Carnivora Magna	x	x	x	x
Srbija	Spasić	Marija	Expert	Srbijan Hunting Association	x			

Sjeverna Makedonija	Stefan	Tekovski		Faculty of veterinary				
Njemačka	Steyer	Katharina	Scientific staff	German Federal Agency for Nature Conservation	x			
Albanija	Trajce	Aleksander	Executive Director	Protection and Preservation of Natural Environment in Albanija	x			
Albanija	Trajçe	Aleksandër	Researcher	PPNEA		x		
North Macedonia	Trpeski	Vlatko	Head of nature department	Ministry of Environment and Physical Planning		x		x
Albanija	Vardhami	Edit	Expert	Ministry of Tourism and Environment		x		
Sjeverna Makedonija	Vlatko	Aleksovski		National Hunting organization				x
Sjeverna Makedonija	Vojo	Gogovski		Ministry of agriculture, forestry, and water economy				x
Bugarska	Zlatanova	Diana	Associate professor	Faculty of Biology, Sofia University		x		
Sjeverna Makedonija	Zoran	Projchevski		NP Pelister				
BiH	Zubić	Goran	Assistant Minister	Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management	x		x	
Hrvatska	Žuglić	Tomislav	Head of Service for hunting grounds and game management	Ministry of Agriculture		x	x	

**PS 1 = Plenarni sastanak u Ljubljani u Sloveniji; PS 2 = Plenarni sastanak u Sarajevu u Bosni i Hercegovini TS 1 = Tematski sastanak u Mostaru u Bosni i Hercegovini; TS 2 = Tematski sastanak u Nacionalnom parku Mavrovo u Sjevernoj Makedoniji*